

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

๑๑๓ - ๑๐๘

การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

Version: 1 : 2553

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป >> <http://elearning.siam.edu>

การอ่าน

อ.สุภารัตน์ ศุภภัคร์จุจา

เนื้อหาสำคัญ

จุดประสงค์ของการอ่าน

วิธีการอ่านหนังสือ

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่าน

- การออกเสียงตามพยัญชนะ+สระ+วรรณยุกต์)
- การดู การเข้าใจข้อความในหนังสือ

การอ่านเป็นกระบวนการรับสารจาก
ลายลักษณ์อักษรมาแปลเป็นความรู้ความเข้าใจ
โดยผ่านการคิดประสบการณ์ความเชื่อ ฯ

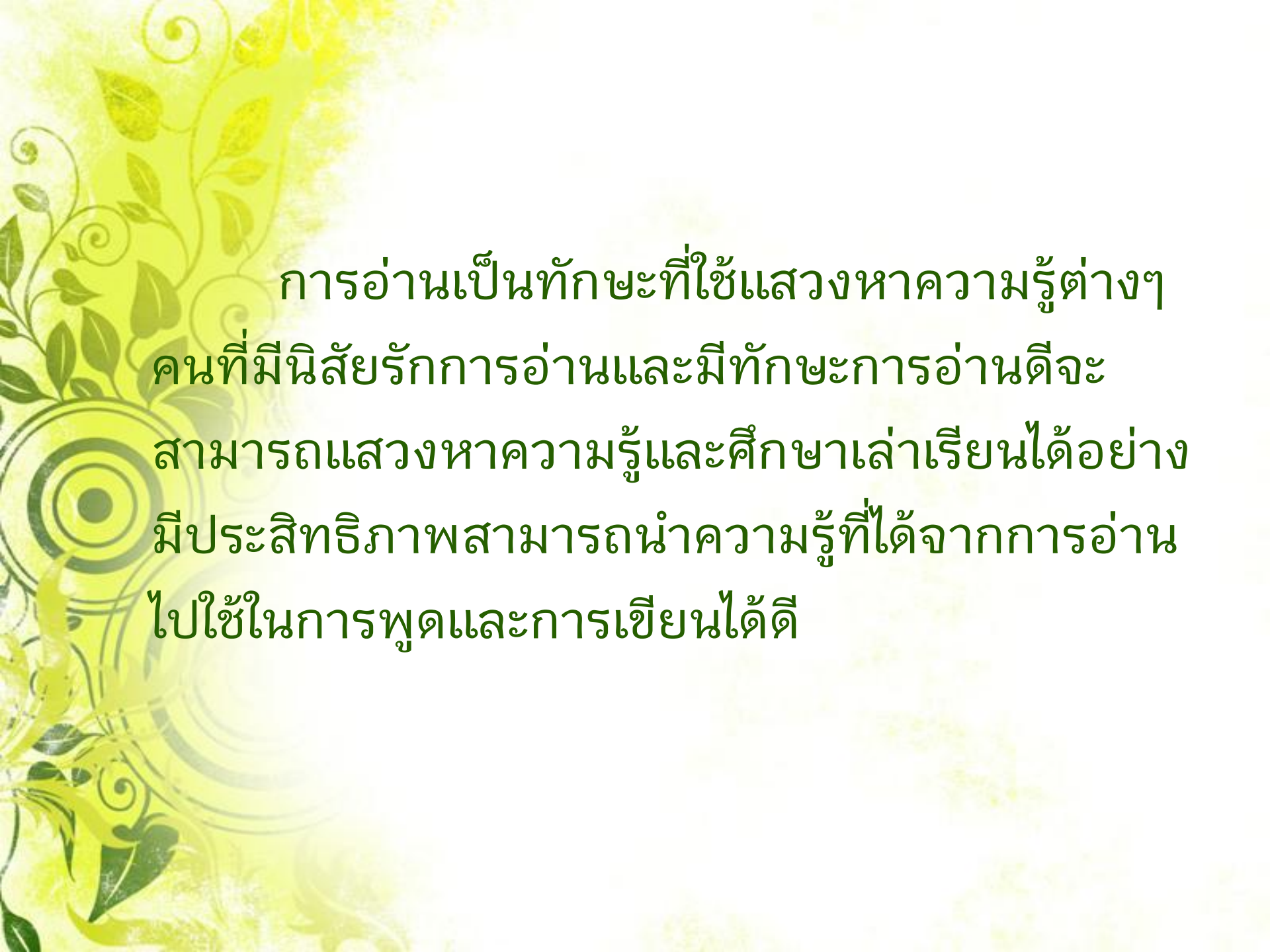

การอ่านเป็นทักษะที่ช่วยผู้อ่านมีพัฒนาการ

* ด้านสติปัญญา

* ด้านอารมณ์

* ด้านสังคม

การอ่านเป็นทักษะที่ใช้แสวงหาความรู้ต่างๆ
คนที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะการอ่านดีจะ
สามารถแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่าง
มีประสิทธิภาพสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่าน
ไปใช้ในการพูดและการเขียนได้ดี

❖ การอ่านสิ่งต่างๆแล้วได้ผลดี
ผู้อ่านต้องรู้ก่อนว่าอ่านเพื่ออะไร

❖ การอ่านของแต่ละคนจะได้ผลไม่เท่ากัน
ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเร็ว+ประสิทธิภาพ
การอ่านของคนๆนั้น

จุดประสงค์ของการอ่าน

๑. อ่านเพื่อรู้

๒. อ่านเพื่อคิด

๓. อ่านเพื่อให้เกิด
ความบันเทิง
เพลิดเพลินจรโรลงใจ

๔. อ่านเพื่อปฏิบัติตาม

วิธีการอ่านหนังสือ

๑. การอ่านแบบคร่าวๆ
(Skimming)

๒. การอ่านแบบ
กวาดสายตา
(Scanning)

๓. การอ่านแบบ
ละเอียด (Intensive
Reading)

๔. การอ่านแบบ
SQ3R

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อ
ค้นหาความคิดสำคัญของเรื่องหรือสารที่ผู้เขียนมุ่งเสนอ
ต่อผู้อ่าน

การอ่านจับใจความสำคัญ

ขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. อ่านชื่อเรื่อง ย่อหน้าแรก ย่อหน้าสุดท้ายเพื่อดู แนวคิดสำคัญของเรื่องว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
๒. อ่านเรื่องคร่าวๆ ให้เข้าใจความคิดรวมของเรื่อง
๓. อ่านอย่างละเอียด
๓. พิจารณาข้อความที่ละย่อหน้า เพื่อหาใจความสำคัญ ซึ่งอาจจะเป็นความรู้หรือความคิดของผู้เขียน (อาจจะอยู่ตอนต้น/ ตอนท้าย /ตอนกลาง /ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้าฯลฯ)

การอ่านจับใจความสำคัญ

๔. อ่านอย่างละเอียดที่ละเอียดหน้าเพื่อหาใจความรอง

- การอธิบายให้รายละเอียดเพิ่มเติม (การให้ข้อมูลเพิ่มเติม)
- การยกตัวอย่าง (เช่น เป็นต้นได้แก่.... เป็นต้น อาทิ ฯ ฯลฯ)
- การให้เหตุผล (เพราะ เนื่องจาก เพราะฉะนั้น ทำให้)
- การให้คำนิยามคำจำกัดความ
(การอธิบายความหมาย หมายถึง แปลว่า)
- การเปรียบเทียบ (เหมือนกัน ต่างกัน คล้ายกัน มากกว่า ที่สุด)

การอ่านจับใจความสำคัญ

๕. หากพบศัพท์ยากไม่เคยรู้จักมาก่อน ควรพิจารณาความหมาย โดยอาศัยคำแวดล้อม

๖. เมื่ออ่านเรื่องจบแล้วควรทบทวนความเข้าใจในการอ่านทุกครั้งว่าเป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรและทำไม และควรกลับไปอ่านเพิ่มเติมอีกครั้งเมื่อมีโอกาส

ตัวอย่าง

ตำแหน่งใจความสำคัญ และใจความรองประเภทต่างๆ

๑)ควายป่าเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ชนิดหนึ่งซึ่งเคยมีอยู่มากในป่าของประเทศไทย ลักษณะทั่วไปของควายป่าไม่แตกต่างไปจากควายบ้านแต่จะมีรูปร่างปราดเปรียวและตัวโตกว่า อาหารหลักของควายป่าคือหญ้าชนิดต่างๆ ยอดไม้ ใบไม้อ่อน หน่อไม้ ต้นพงซึ่งขึ้นอยู่ริมห้วยเขาแข้งคือพืชที่ควายป่าชอบ ดังนั้นในช่วงเช้าๆ เราจึงมักพบเห็นร่องรอยการกัดกินต้นพงในช่วงกลางคืนของฝูงควายป่าอยู่เสมอ

(“สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ห้วยเขาแข้ง” บุญชู ธงนำชัยมา และ โรเบิร์ต มาเธอร์)

๒) ศิลปะกลุ่มคอปร้าเกิดจากการรวมตัวของศิลปินในสามประเทศซึ่งนำชื่อเมืองหลวงของแต่ละประเทศมารวมกันตั้งเป็นชื่อกลุ่มได้แก่โคเปนเฮเกนประเทศเดนมาร์ก กรุงบรัสเซลส์ประเทศเบลเยียม และกรุงอัมสเตอร์ดัมประเทศเนเธอร์แลนด์ ชื่อคอปร้าได้ถูกเอ่ยถึงครั้งแรกโดยนักเขียนชาวเบลเยียมที่ชื่อคริสเตียน โดทริมอนต์ ในปีค.ศ ๑๙๔๘ ซึ่งเป็นปีที่ศิลปินกลุ่มคอปร้าจัดแสดงงานศิลปะร่วมกันขึ้นเป็นครั้งแรกที่กรุงอัมสเตอร์ดัมและได้ใช้ชื่อดังกล่าวในการแสดงงานครั้งนี้

(“พิพิธภัณฑ์ศิลปะกลุ่มคอปร้า” อำพร อรุณนภาพร)

๓) ขยะเป็นปัญหาของโลกสมัยใหม่ เหตุอย่างหนึ่งก็เพราะเรามีคนอยู่ในโลกมากขึ้น คนโบราณก็มีขยะหรือของไม่เอาเหมือนกัน แต่เขาสามารถขจัดมันไปได้เพราะปริมาณของขยะมีน้อยกว่าปัจจุบัน นี่เป็นเหตุผลที่เห็นชัดเจนและง่ายดีแต่ความจริงแล้ว การที่ขยะเป็นปัญหาของโลกสมัยใหม่ไม่ได้เกิดขึ้น เพราะมีประชากรโลกมากขึ้นเท่านั้น มีปัจจัยที่สำคัญเสียยิ่งกว่านั้นอีกสองอย่างซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เกิดขึ้นในโลกยุคก่อน หนึ่งก็คือการเติบโตของเมือง และสองคือลัทธิบริโภคนิยมของปัจจุบัน

(“โลกขยะ” ของ รังรอง)

๔) คนไทยนั้นถือว่าบ้านเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่เกิดไปจนตาย เพราะคนไทยโบราณนั้นใช้บ้านเป็นที่เกิดการคลอดลูกจะกระทำกันที่บ้านโดยมีหมอฟันบ้านที่เรียกว่า หมอต้าแย เป็นผู้ทำคลอด มิได้ใช้โรงพยาบาลหรือสถานผดุงครรภ์อย่างในปัจจุบันนี้ และที่สุดของชีวิตเมื่อมีการตายเกิดขึ้น คนไทยก็จะเก็บศพของผู้ตายที่เป็นสมาชิกของบ้านไว้ในบ้านก่อนที่จะทำพิธีเผา เพื่อทำบุญ และเป็นการใกล้ชิดกับผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย ดังนั้นบ้านจึงเป็นสถานที่ที่คนไทยใช้ชีวิตอยู่เกือบตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย

(บ้านไทย ของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ)

๕) เมื่อจะต้องกล่าวถึงบางสิ่งที่มีอาจกล่าวได้ตรงๆ เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อน หรืออาจกลายเป็นเรื่องไม่งามได้ถ้ามองผิดมุม เช่น ฉากพิศวาสระหว่างชายหญิง เป็นต้น กวีที่มีความสามารถจะใช้ภาพพจน์เป็นสิ่งที่กำบังความไม่งาม และสร้างภาพเปรียบเทียบที่งดงามด้วยการใช้สัญลักษณ์แทน การใช้ภาพพจน์ลักษณะนี้เรียกว่า สมาสกติ เป็นวิธีที่พบมากในบทอัครรยในวรรณคดีไทย

(ดั่งรัตนะแห่งโกสินทร์ ของ กุสุมา รักขมณี)

๖) ขนบประเพณี คือ ประเพณีที่วางเป็นระเบียบแบบแผนไว้โดยตรงหรือโดยปริยาย โดยตรงคือวางเป็นระเบียบพิธีการไว้แจ้งชัด โดยปริยายคือรู้กันเอง และไม่ได้วางเป็นระเบียบแบบแผนไว้ว่าควรจะทำประเพณีและปฏิบัติกันอย่างไร ขนบแปลว่าระเบียบแบบแผน เช่น ขนบราชการคือระเบียบแบบแผนของราชการ ขนบประเพณีบางทีก็เรียกว่าระเบียบประเพณีซึ่งเป็นคำเกิดใหม่ เมื่อลืมนำคำแปลของคำว่า ขนบเสียแล้ว

(ราชบัณฑิตยสถาน ของ เสฐียรโกเศศ)

๗) มะลิเป็นไม้ที่ไม่ใช่ของพื้นเมืองของไทย เข้าใจกันว่า จะมาจากประเทศจีนตอนใต้หรือประเทศอินเดีย ใน เมืองไทยเรามีอยู่หลายชนิด เช่น มะลิลา มะลิซ้อน มะลิวัลย์ มะลิถอด ลักษณะของดอกไม้เหมือนกัน อย่างมะลิซ้อนก็จะมีกลีบซ้อนกันหนาเหมือนอย่าง ดอกดาวเรือง ส่วนมะลิถอดก็มีลักษณะเหมือนเอา ดอกมะลิลาซึ่งมีกลีบชั้นเดียววางซ้อนกันขึ้นไป และ จะถอดออกมาได้เป็นดอกๆจึงเรียกว่ามะลิถอด

(พฤกษนิยาย ของ ส. พลายน้อย)

๘) สัญลักษณ์ในวรรณคดีมีความหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเป็นรูปธรรมที่เป็นเครื่องแทนนามธรรม เช่น ดอกไม้ใช้แทนหญิงงาม น้ำค้างมักแทนความบริสุทธิ์ พระเพลิงใช้แทนความร้อนแรง หรืออาจใช้ตัวละครในนิยายหรือบทละครเป็นตัวแทนนามธรรม เช่น ทศกัณฐ์เป็นตัวแทนของความเลวร้ายของผู้มีอำนาจที่ไม่มีธรรมะ สีดาเป็นตัวแทนของหญิงที่ชื่อตรงต่อสามี

(วิเคราะห์วรรณคดีไทย ของ ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ)

๙) คันสุนเป็นเครื่องมือยิงสัตว์ขนาดเล็กมักพูดกันว่า ยิงนกยิงหนู คือไม่เชิงเจาะจงว่าจะจับสัตว์ใด โดยตรง เป็นเครื่องใช้ติดไม้ติดมือที่ยิงสัตว์ก็ได้ ใช้เป็นอาวุธป้องกันตัวก็ได้ เครื่องมือนี้เปรียบได้กับ ยาสามัญประจำบ้าน เครื่องมือในกลุ่มนี้ก็ เช่นหนังสตีกซึ่งใช้ลูกดินใช้วิธีเล็งยิงแบบเดียวกับ คันสุน แต่หนังสตีกเกิดขึ้นหลังคันสุนเพราะใช้ หนังยางซึ่งผลิตไม่กี่สิบปีมานี้ เครื่องมืออีกอย่าง คือหน้าไม้ ซึ่งใช้ลูกยิงแบบลูกธนู และยิงสัตว์ ขนาดใหญ่ได้ดีกว่า

(“คันสุน : เครื่องมือพื้นๆ ความต้องการพื้นๆ” พรศิริ บุรณเขตต์)

๑๐) เด็กวัยรุ่นสมัยนี้มีความรับผิดชอบมากกว่าเด็กสมัยก่อน จะเห็นได้จากการที่เด็กนักเรียนสมัยนี้มีรถยนต์ขับขี้อเอง ผิดกับสมัยก่อนผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ขับรถได้มีน้อยคน นอกจากนี้ในสังคมปัจจุบันพ่อแม่ที่ร่ำรวยมักให้เงินลูกใช้อย่างเต็มที่ ส่วนครอบครัวที่ยากจนลูกก็สามารถทำงานหาเงินมาใช้เองได้บ้าง ตรงกันข้ามระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ เด็กวัยรุ่นสมัยนั้นไม่รู้จะไปหางานทำในเวลาว่างได้จากที่ไหน พ่อแม่ก็ไม่มีใครมีรายได้ เด็กจึงได้เงินจากพ่อแม่น้อย อีกประการหนึ่งโรงเรียนสมัยนี้ดูเหมือนจะเน้นหนักถึงการสอนให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ บางโรงเรียนถึงกับหัดให้นักเรียนทุกคนรับผิดชอบในงานของโรงเรียนเท่าที่ตนจะสามารถทำได้ นับว่านโยบายนี้ต่างกับสมัยก่อนมาก เพราะในสมัยก่อนนั้นครูเป็นผู้บริหารกิจการของโรงเรียนทุกอย่างแทบจะเรียกได้ว่านักเรียนไม่มีเสียงในกิจการต่างๆ ของโรงเรียนเลย

(การเขียนย่อหน้า ของ ศรีนวล บุณยวัฒน์)

คำถามท้ายบท

แหล่งอ้างอิง

คณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาษาไทย ๑.

พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,๒๕๓๘.คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะ
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การใช้ภาษาไทย๑. พิมพ์ครั้งที่๔ .กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๕.

_____ . การใช้ภาษาไทย ๒. พิมพ์ครั้งที่๓. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (บรรณาธิการ). ภาษากับการสื่อสาร. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร , ๒๕๔๓.

บรรเทา กิตติศักดิ์ (บรรณาธิการ). ภาษาเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , ๒๕๔๒.

ผอบ โปษกฤษณะ. ลักษณะสำคัญของภาษาไทย การเขียน-การ
อ่าน-การพูด-การฟังและราชาศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๖.
กรุงเทพฯ: รวมสาส์น, ๒๕๔๑.

ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ภาษากับ
การสื่อสาร. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๔๐. เป็นต้น